

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09 – 2391/23.09.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация за специалност код **3430101** „Банково дело“ от професия код **343010** „Финансист“ от професионално направление код **343** „Финанси, банково и застрахователно дело“ съгласно приложението.

X

ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	343	Финанси, банково и застрахователно дело
Професия	343010	Финансист
Специалност	3430101	Банково дело

Утвърдена със Заповед № РД09 – 2391/23.09.2021 г.

София, 2021 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалност код **3430101** „Банково дело“, професия код **343010** „Финансист“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение. (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен по изучаваната професия „Финансист“, специалност „Банково дело“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

За държавен изпит за придобиване на професионална квалификация:

1. Част по теория на професията:
 - 1.1. изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема;
 - 1.2. критерии за оценяване на резултатите от обучението по всяка изпитна тема;
 - 1.3. матрица на писмен тест по всяка изпитна тема;
 - 1.4. критерии и показатели за оценяване на дипломния проект и неговата защита.
2. Част по практика на професията:
 - 2.1. указание за съдържанието на индивидуалните задания;
 - 2.2. критериите за оценяване на резултатите от обучението.
3. Система за оценяване.
4. Препоръчителна литература.
5. Приложения:
 - а. изпитен билет - част по теория на професията;
 - б. индивидуално задание по практика;
 - в. указание за разработване на писмен тест;
 - г. индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
 - д. указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект;
 - е. рамка на рецензия на дипломен проект.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. Изпитни теми, критерии за оценяване на резултатите и матрица на писмен тест по всяка изпитна тема

Изпитна тема № 1: Пазари

Същност на пазара, основни категории. Класификация на видовете пазари. Търсене, закон за търсенето. Предлагане, закон за предлагането. Пазарно равновесие. Конкуренция.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1		Максимален брой точки
1. Дефинира понятия: пазар, стока, пари, цена. Обяснява същността на пазара и описва неговите основни функции и принципи.		12
2. Изброява и обяснява видовете пазари.		10
3. Дефинира понятието търсене, обяснява закона за търсенето и анализира зависимостта между търсеното количество на дадена стока и равнището на нейната цена. Чертае кривата на търсенето като посочва нейните елементи.		22
4. Дефинира понятието предлагане, обяснява закона за предлагането и анализира зависимостта между предлаганото количество на дадена стока и равнището на нейната цена. Чертае кривата на предлагането като посочва нейните елементи.		22
5. Обяснява пазарно равновесие и чертае графика за пазарно равновесие. Открива разликите между пазарния дефицит и пазарния излишък.		18
6. Дефинира понятието конкуренция и обяснява нейната същност. Описва видовете конкуренция. Прави изводи за значението на конкуренцията за развитие на предприятията и на икономиката като цяло.		16
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятия: пазар, стока, пари, цена. Обяснява същността на пазара и описва неговите основни функции и принципи.	12	4	1	-	-
2. Изброява и обяснява видовете пазари.	10	1	2	-	-

3. Дефинира понятието търсене, обяснява закона за търсенето и анализира зависимостта между търсеното количество на дадена стока и равнището на нейната цена. Чертае кривата на търсенето като посочва нейните елементи.	22	1	1	-	2
4. Дефинира понятието предлагане, обяснява закона за предлагането и анализира зависимостта между предлаганото количество на дадена стока и равнището на нейната цена. Чертае кривата на предлагането като посочва нейните елементи.	22	1	1	-	2
5. Обяснява пазарно равновесие и чертае графика за пазарно равновесие. Открива разликите между пазарния дефицит и пазарния излишък.	18	-	1	1	1
6. Дефинира понятието конкуренция и обяснява нейната същност. Описва видовете конкуренция. Прави изводи за значението на конкуренцията за развитие на предприятията и на икономиката като цяло.	16	2	1	-	1
Общ брой задачи:	23	9	7	1	6
Общ брой точки:	100	18	28	6	48
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 2: Инфлация

Инфлация – определение и измерване. Видове инфлация. Инфлация и безработица. Антиинфлационна политика.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Дефинира понятията инфлация и дефлация, обяснява връзката на инфлацията с паричните и ресурсните пазари.	10
2. Посочва основния измерител на инфлацията и обяснява принципа (алгоритъма) за изчисляване на равнището на инфлацията.	6
3. Посочва, обяснява и сравнява различните видове инфлация. Прави заключения и изводи за последиците от различните видове инфлация.	22
4. Чертае графика на кривата на Филипс и обяснява зависимостта между инфлацията и безработицата.	12

5. Формулира, обяснява и анализира теоретичните концепции за антиинфлационна политика. Свързва антиинфлационната политика с институциите, които я прилагат.	26
6. Посочва и анализира причините за инфлацията. Обяснява механизмите за премахването им и ги свързва с действията на държавните институции.	24
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 2/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира понятията инфлация и дефлация, обяснява връзката на инфлацията с паричните и ресурсните пазари.	10	1	2	-	-
2. Посочва основния измерител на инфлацията и обяснява принципа (алгоритъма) за изчисляване на равнището на инфлацията.	6	1	1	-	-
3. Посочва, обяснява и сравнява различните видове инфлация. Прави заключения и изводи за последиците от различните видове инфлация.	22	1	3	-	1
4. Чертае графика на кривата на Филипс и обяснява зависимостта между инфлацията и безработицата.	12	-	1	-	1
5. Формулира, обяснява и анализира теоретичните концепции за антиинфлационна политика. Свързва антиинфлационната политика с институциите, които я прилагат.	26	2	2	1	1
6. Посочва и анализира причините за инфлацията. Обяснява механизмите за премахването им и ги свързва с действията на държавните институции.	24	1	2	1	1
Общ брой задачи:	23	6	11	2	4
Общ брой точки:	100	12	44	12	32
<p><u>При оценка на резултатите от теста</u> максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 3: Заетост и безработица

Трудоспособно население - зает, безработен, неработещ. Измерване равнището на безработицата. Форми (видове) на безработицата. Теоретични концепции за заетост и безработица (класическа и неокласическа). Икономически и социални последици от безработицата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3		Максимален брой точки
1. Дефинира понятията: заетост, пълна заетост, безработица и ги обяснява.		10
2. Различава институционалното и неинституционалното население на държавата. Описва лицата включени в двете части: неработещи, заети (работещи) и незаети (безработни).		10
3. Посочва и обяснява начина за измерване и установяване равнището на безработицата.		6
4. Посочва и обяснява различните форми на безработицата (текуща, структурна и циклична). Свързва видовете безработица с причините за възникването им.		20
5. Формулира и обяснява концепциите за заетост и безработица (класическа и неокласическа). Открива и анализира зависимости за формиране и определяне на динамиката на заетостта.		30
6. Обяснява икономическите и социалните последици от безработицата, прави заключения за последиците от гледна точка на отделния човек и обществото като цяло.		24
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 3/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира понятията: заетост, пълна заетост, безработица и ги обяснява.	10	1	2	-	-
2. Различава институционалното и неинституционалното население на държавата. Описва лицата включени в двете части: неработещи, заети (работещи) и незаети (безработни).	10	3	1	-	-
3. Посочва и обяснява начина за измерване и установяване равнището на безработицата.	6	1	1	-	-

4. Посочва и обяснява различните форми на безработицата (текуща, структурна и циклична). Свързва видовете безработица с причините за възникването им.	20	1	3	1	-
5. Формулира и обяснява концепциите за заетост и безработица (класическа и неокласическа). Открива и анализира зависимости за формиране и определяне на динамиката на заетостта.	30	2	3	1	1
6. Обяснява икономическите и социалните последици от безработицата, прави заключения за последиците от гледна точка на отделния човек и обществото като цяло.	24	-	2	-	2
Общ брой задачи:	25	8	12	2	3
Общ брой точки:	100	16	48	12	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 4: Счетоводната отчетност – същност, методология и документооборот

Същност, понятия и методология на счетоводната отчетност. Характеристика на инвентаризацията, като един от основните способи на счетоводната отчетност. Документи и документооборот. Синтетично и аналитично счетоводно отчитане. Елементи на годишния финансов отчет.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира понятието счетоводна сметка, описва видовете счетоводни сметки и обяснява счетоводните способи на отчетността.	12
2. Обяснява инвентаризацията, описва законните изисквания, отчетни обекти, документи и правила за нейното извършване. Определя последиците при установяване на липси и излишъци за материалноотговорните лица.	22
3. Изброява и различава основните счетоводни документи. Прави заключения относно тяхното използване и значение за отчетността в предприятието.	14
4. Обяснява процеса на документооборота. Разделя и описва правилата за създаване, класифициране, обработка, сортиране, съхраняване и архивиране на документите.	22

5. Формулира, обяснява и сравнява синтетично и аналитично счетоводно отчитане.	14
6. Описва основните елементи на годишния финансов отчет и ги свързва с неговите съставни части. Прави заключения относно използването на годишния финансов отчет за анализ и оценка на финансовото състояние на предприятието.	16
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 4/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира понятието счетоводна сметка, описва видовете счетоводни сметки и обяснява счетоводните способности на отчетността.	12	2	2	-	-
2. Обяснява инвентаризацията, описва законните изисквания, отчетни обекти, документи и правила за нейното извършване. Определя последиците при установяване на липси и излишъци за материалноотговорните лица.	22	1	3	-	1
3. Изброява и различава основните счетоводни документи. Прави заключения относно тяхното използване и значение за отчетността в предприятието.	14	1	1	-	1
4. Обяснява процеса на документооборота. Разделя и описва правилата за създаване, класифициране, обработка, сортиране, съхраняване и архивиране на документите.	22	1	3	-	1
5. Формулира, обяснява и сравнява синтетично и аналитично счетоводно отчитане.	14	1	3	-	-
6. Описва основните елементи на годишния финансов отчет и ги свързва с неговите съставни части. Прави заключения относно използването на годишния финансов отчет за анализ и оценка на финансовото състояние на предприятието.	16	1	-	1	1
Общ брой задачи:	24	7	12	1	4
Общ брой точки:	100	14	48	6	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 5: Банков маркетинг

Същност на банковия маркетинг. Видове маркетинг. Маркетингова политика – видове и инструментариум. Анализ на пазарните възможности и изграждане на маркетингова стратегия в банковата сфера.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5		Максимален брой точки
1. Дефинира основните понятия в маркетинга. Обяснява същността, целите и функциите на банковия маркетинг.		16
2. Посочва и обяснява особеностите на различните видове маркетинг.		10
3. Обяснява видовете маркетингова политика (продуктова, ценова, пласментна, комуникационна, рекламна).		20
4. Формулира понятието маркетингов инструментариум и обяснява основните маркетингови инструменти, които са включени в маркетинговия микс. Посочва проучвателните средства като ги свързва с методите на маркетинговото проучване за които те са приложими.		20
5. Определя елементите на външната среда и описва особеностите на нейния анализ. Обяснява същността на SWOT анализа.		14
6. Обяснява процесите: сегментация на пазара, избор на целеви пазар, позициониране на даден банков продукт. Прави изводи и заключения относно тяхното значение за разработване на маркетингова стратегия на предприятието.		20
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 5/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира основните понятия в маркетинга. Обяснява същността, целите и функциите на банковия маркетинг.	16	2	3	-	-
2. Посочва и обяснява особеностите на различните видове маркетинг.	10	1	2	-	-
3. Обяснява видовете маркетингова политика (продуктова, ценова, пласментна, комуникационна, рекламна).	20	-	5	-	-

4. Формулира понятието маркетингов инструментариум и обяснява основните маркетингови инструменти, които са включени в маркетинговия микс. Посочва проучвателните средства като ги свързва с методите на маркетинговото проучване за които те са приложими.	20	1	3	1	-
5. Определя елементите на външната среда и описва особеностите на нейния анализ. Обяснява същността на SWOT анализа.	14	1	1	-	1
6. Обяснява процесите: сегментация на пазара, избор на целеви пазар, позициониране на даден банков продукт. Прави изводи и заключения относно тяхното значение за разработване на маркетингова стратегия на предприятието.	20	-	3	-	1
Общ брой задачи:	25	5	17	1	2
Общ брой точки:	100	10	68	6	16
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 6: Анализ на пазара

Обща характеристика на външната среда. Анализ на търсенето. Анализ на конкуренцията.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Определя и обяснява елементите на икономическата среда, очертава юридическата рамка.	14
2. Посочва и обяснява начина за измерване и прогнозиране на пазарното търсене.	12
3. Дефинира и обяснява понятията сегмент и сегментиране. Изброява критериите за сегментиране.	10
4. Изброява факторите обясняващи поведението на потребителите при процеса на покупка. Определя факторите, които оказват влияние върху покупката на определени банков продукти и ги свързва с даден сегмент.	24
5. Дефинира и обяснява същността на конкуренцията от гледна точка на анализа на пазара. Обяснява и сравнява конкурентните структури.	14
6. Посочва, обяснява и сравнява формите на конкуренция и анализира пазарните предимства.	26
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 6/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Определя и обяснява елементите на икономическата среда, очертава юридическата рамка.	14	1	1	-	1
2. Посочва и обяснява начина за измерване и прогнозиране на пазарното търсене.	12	2	2	-	-
3. Дефинира и обяснява понятията сегмент и сегментиране. Изброява критериите за сегментиране.	10	3	1	-	-
4. Изброява факторите обясняващи поведението на потребителите при процеса на покупка. Определя факторите, които оказват влияние върху покупката на определени банкови продукти и ги свързва с даден сегмент.	24	1	-	1	2
5. Дефинира и обяснява същността на конкуренцията от гледна точка на анализа на пазара. Обяснява и сравнява конкурентните структури.	14	1	3	-	-
6. Посочва, обяснява и сравнява формите на конкуренция и анализира пазарните предимства.	26	1	2	-	2
Общ брой задачи:	24	9	9	1	5
Общ брой точки:	100	18	36	6	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 7: Банкова система. Правно регламентиране на банковата система на Република България

Същност на банковата система. Видове банкови системи. Видове банки и банкови операции. Банкова система на Република България – особености, структура и правно регламентиране. Отношения на банките с останалите икономически субекти.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7		Максимален брой точки
1. Дефинира понятието банкова система, посочва и обяснява елементите на банковата система (централна банка, търговски банки и банкоподобни институции).		14
2. Посочва видовете банкови системи (еднозвенна и двузвенна) и ги обяснява.		10
3. Изброява видовете банки и ги класифицира (различава по признаци).		10
4. Посочва и обяснява видовете банкови операции – пасивни, активни и посреднически (комисиони), като дава примери за всяка група.		14
5. Обяснява особеностите на банкова система на България, илюстрира със схема нейната структура и описва елементите ѝ. Свързва нормативни актове със субекти от банковата система, чиято дейност те регламентират.		28
6. Анализира отношения на банките с останалите икономически субекти (държава, централна банка, други търговски банки и банкоподобни институции, клиенти - физически и юридически лица).		24
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 7/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието банкова система, посочва и обяснява елементите на банковата система (централна банка, търговски банки и банкоподобни институции).	14	1	3	-	-
2. Посочва видовете банкови системи (еднозвенна и двузвенна) и ги обяснява.	10	1	2	-	-
3. Изброява видовете банки и ги класифицира (различава по признаци).	10	1	2	-	-
4. Посочва и обяснява видовете банкови операции – пасивни, активни и посреднически (комисиони), като дава примери за всяка група.	14	1	3	-	-
5. Обяснява особеностите на банкова система на България, илюстрира със схема нейната структура и описва елементите ѝ. Свързва нормативни актове със субекти от банковата система, чиято дейност те регламентират.	28	3	2	1	1
6. Анализира отношения на банките с останалите икономически субекти (държава, централна банка, други търговски банки и банкоподобни	24	-	-	-	3

институции, клиенти - физически и юридически лица).					
Общ брой задачи:	24	7	12	1	4
Общ брой точки:	100	14	48	6	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 8: Влогонабирателна и депозитна дейност на банките

Същност и видове влогове и депозити. Условия и документи за откриване, обслужване и закриване на влогове и депозити. Банков трезор – същност, условия и документи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Дефинира понятията: влог и депозит. Обяснява и класифицира видовете вложения в търговските банки като ги разделя и подразделя според различни признаци.	20
2. Описва общите условия на търговската банка за откриване, обслужване и закриване на влогове. Обяснява и разделя изискванията на банките при приемане на вложения от физическите и юридическите лица.	20
3. Изброява документите за откриване, обслужване и закриване на влогове и депозити като ги свързва с клиенти – физически и юридически лица.	10
4. Дефинира понятието лихва и дава примери за факторите, които оказват влияние върху размера на лихвата по влогове и депозити.	10
5. Обяснява същността на обществения банков трезор. Разделя и посочва процедурите и документите за наемане и ползване на банков сейф като ги свързва с клиентите – физически и юридически лица.	20
6. Различава и описва правата и задълженията на банката и нейните клиенти, свързани с наемане и ползване на сейф в обществения трезор.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 8/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>

1. Дефинира понятията: влог и депозит. Обяснява и класифицира видовете вложения в търговските банки като ги разделя и подразделя според различни признаци.	20	2	2	-	1
2. Описва общите условия на търговската банка за откриване, обслужване и закриване на влогове. Обяснява и разделя изискванията на банките при приемане на вложения от физическите и юридическите лица.	20	2	2	-	1
3. Изброява документите за откриване, обслужване и закриване на влогове и депозити като ги свързва с клиенти – физически и юридически лица.	10	2	-	1	-
4. Дефинира понятието лихва и дава примери за факторите, които оказват влияние върху размера на лихвата по влогове и депозити.	10	1	2	-	-
5. Обяснява същността на обществения банков трезор. Разделя и посочва процедурите и документите за наемане и ползване на банков сейф като ги свързва с клиентите – физически и юридически лица.	20	1	1	1	1
6. Различава и описва правата и задълженията на банката и нейните клиенти, свързани с наемане и ползване на сейф в обществения трезор.	20	2	-	-	2
Общ брой задачи:	24	10	7	2	5
Общ брой точки:	100	20	28	12	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 9: Кредитна дейност на търговската банка

Същност на банковия кредит. Класификация на банковите кредити. Условия, процедури и документи за отпускане на банков кредит. Анализ на кредитоспособността. Сключване на кредитна сделка и контрол върху нейното изпълнение.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9		Максимален брой точки
1. Дефинира понятието банков кредит и обяснява същността на кредитната дейност.		10
2. Класифицира (разделя и подразделя според различни признаци) видовете банкови кредити и обяснява техните особености.		16

3. Описва съдържанието на общите условия за отпускане на банков кредит, в т.ч. и видовете обезпечения. Дефинира понятието лихва и дава примери за факторите, които оказват влияние върху лихвата по кредитите.	8
4. Определя документите, изброява и обяснява процедурите за предоставяне на банков кредит на физически и юридически лица. Свързва документи с процедурите за кредитиране в тяхната последователност.	24
5. Изброява и обяснява процедурите на кредитния процес, свързани с анализа на кредитоспособността на кредитоискателя. Свързва документи предоставени от физически и юридически лица с анализа на кредитоспособността.	16
6. Определя документите, обяснява процедурите при сключване на кредитна сделка и контрол върху нейното изпълнение. Описва формата и съдържанието на договора за кредит и прави изводи за неговото значение.	26
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 9/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира понятието банков кредит и обяснява същността на кредитната дейност.	10	1	2	-	-
2. Класифицира (разделя и подразделя според различни признаци) видовете банкови кредити и обяснява техните особености.	16	-	2	-	1
3. Описва съдържанието на общите условия за отпускане на банков кредит, в т.ч. и видовете обезпечения. Дефинира понятието лихва и дава примери за факторите, които оказват влияние върху лихвата по кредитите.	8	2	1	-	-
4. Определя документите, изброява и обяснява процедурите за предоставяне на банков кредит на физически и юридически лица. Свързва документи с процедурите за кредитиране в тяхната последователност.	24	1	2	1	1
5. Изброява и обяснява процедурите на кредитния процес, свързани с анализа на кредитоспособността на кредитоискателя. Свързва документи предоставени от физически и юридически лица с анализа на кредитоспособността.	16	1	2	1	-
6. Определя документите, обяснява процедурите при сключване на кредитна сделка и контрол		1	2	-	2

върху нейното изпълнение. Описва формата и съдържанието на договора за кредит и прави изводи за неговото значение.	26				
Общ брой задачи:	23	6	11	2	4
Общ брой точки:	100	12	44	12	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 10: Плащане и платежно посредничество на банките

Понятие за плащане и платежно посредничество. Начини за плащане. Банкова сметка – същност, видове банкови сметки, условия и документи за откриване на банкова сметка. Касови операции по банковите сметки – видове операции и документи. Форми на плащане – наличен превод, кредитен превод, директен дебит, електронни платежни инструменти (ЕПИ), акредитив, плащане с чек.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Дефинира понятията: плащане, платежно посредничество, валута и валутен курс. Изброява начините и средствата за плащане.	10
2. Изброява и обяснява видовете банкови сметки.	10
3. Обяснява и различава условията и документите за откриване на банкови сметки при физически и юридически лица.	24
4. Обяснява видовете касови операции, свързва стандартизираните банкови документи по касови операции и действията на банковия касиер при тяхното извършване.	20
5. Обяснява формите на разплащания и изброява реквизитите на платежните документи според формата на плащане.	20
6. Определя предимствата и недостатъците на формите на плащане.	16
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 10/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятията: плащане, платежно посредничество, валута и валутен курс. Изброява начините и средствата за плащане.	10	5	-	-	-
2. Изброява и обяснява видовете банкови сметки.	10	1	2	-	-
3. Обяснява и различава условията и документите за откриване на банкови сметки при физически и юридически лица.	24	-	2	-	2
4. Обяснява видовете касови операции, свързва стандартизираните банкови документи по касови операции и действията на банковия касиер при тяхното извършване.	20	-	2	2	-
5. Обяснява формите на разплащания и изброява реквизитите на платежните документи според формата на плащане.	20	2	4	-	-
6. Определя предимствата и недостатъците на формите на плащане.	16	-	-	-	2
Общ брой задачи:	24	8	10	2	4
Общ брой точки:	100	16	40	12	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 11: Теоретични основи на финансите. Държавата и финансите

Публични финанси. Финансова система. Публични блага. Държавен бюджет – същност, принципи за изграждане, класификации.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието финанси и обяснява същността на публичните финансите. Изброява и обяснява предпоставките за възникването на финансите.	16
2. Изброява и обяснява функциите на публичните финансии.	14

3. Описва и прави заключения за финансовата система.	10
4. Описва същността и определя характеристиките на публичните блага. Изброява, свързва и определя видовете икономически блага.	26
5. Описва и определя същността на бюджета. Изброява и обяснява принципите за изграждане на бюджета.	24
6. Изброява и обяснява класификациите на бюджета.	10
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 11/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието финанси и обяснява същността на публичните финанси. Изброява и обяснява предпоставките за възникването на финансите.	16	2	3	-	-
2. Изброява и обяснява функциите на публичните финанси.	14	1	3	-	-
3. Описва и прави заключения за финансовата система.	10	1	-	-	1
4. Описва същността и определя характеристиките на публичните блага. Изброява, свързва и определя видовете икономически блага.	26	2	-	1	2
5. Описва и определя същността на бюджета. Изброява и обяснява принципите за изграждане на бюджета.	24	2	3	-	1
6. Изброява и обяснява класификациите на бюджета.	10	1	2	-	-
Общ брой задачи:	25	9	11	1	4
Общ брой точки:	100	18	44	6	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 12: Държавни приходи. Данъци.

Източници на финансови средства за държавата. Методи и форми за акумулиране на държавни приходи. Същност, функции и елементи на данъка. Класификации на данъците. Данъчна система на Република България.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12		Максимален брой точки
1. Изброява и обяснява източниците на финансови средства за държавата.		14
2. Изброява и определя методите и формите за акумулиране на държавни приходи.		18
3. Обяснява същността на данъка. Изброява и обяснява функциите на данъка.		22
4. Изброява и обяснява елементите на данъка.		18
5. Изброява и различава класификациите на данъците.		18
6. Разработва и описва характеристика на данъчната система на Република България.		10
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 12/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Изброява и обяснява източниците на финансови средства за държавата.	14	1	3	-	-
2. Изброява и определя методите и формите за акумулиране на държавни приходи.	18	1	-	-	2
3. Обяснява същността на данъка. Изброява и обяснява функциите на данъка.	22	1	5	-	-
4. Изброява и обяснява елементите на данъка.	18	1	4	-	-
5. Изброява и различава класификациите на данъците.	18	1	-	-	2
6. Разработва и описва характеристика на данъчната система на Република България.	10	2	-	1	-
Общ брой задачи:	24	7	12	1	4
Общ брой точки:	100	14	48	6	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 13: Финанси на фирмата

Същност на финансовото управление. Финансиране на фирмата. Вътрешни и външни източници на капитала. Инвестиране на капитала на фирмата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13		Максимален брой точки
1. Описва и определя същността на финансовото управление. Изброява източниците на информация.		12
2. Описва същността на финансирането на фирмата. Изброява и обяснява класификации на източниците на капитала.		16
3. Изброява и обяснява вътрешните източници на капитала.		14
4. Изброява и определя външните източници на капитала.		18
5. Обяснява същността на инвестиционния процес и видовете инвестиции. Свързва възвръщаемост и риск.		14
6. Обяснява методите за оценка на инвестиционните проекти. Изброява и различава статичните и динамичните методи.		26
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 13/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Описва и определя същността на финансовото управление. Изброява източниците на информация.	12	2	-	-	1
2. Описва същността на финансирането на фирмата. Изброява и обяснява класификации на източниците на капитала.	16	2	3	-	-
3. Изброява и обяснява вътрешните източници на капитала.	14	1	3	-	-
4. Изброява и определя външните източници на капитала.	18	1	-	-	2
5. Обяснява същността на инвестиционния процес и видовете инвестиции. Свързва възвръщаемост и риск.	14	-	2	1	-
6. Обяснява методите за оценка на инвестиционните проекти. Изброява и различава статичните и динамичните методи.	26	1	2	-	2
Общ брой задачи:	23	7	10	1	5
Общ брой точки:	100	14	40	6	40

При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:

- 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“
- 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“
- 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“
- 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 14: Същност и концепции на управлението

Същност и функции на мениджмънта. Стиллове на управление в организацията. Принципи, методи и технология на управлението. Ръководство, лидерство и управление на човешките ресурси. Корпоративна култура.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 14</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва същността на мениджмънта и изброява негови общи черти. Изброява и обяснява основните функции на мениджмънта.	12
2. Описва същността на стила на управление в организацията. Различава и сравнява различните стиллове за управление. Илюстрира чрез примери приложимостта на видовете стил.	16
3. Описва, обяснява и свързва принципите, методите и технологията на управление в организацията.	16
4. Описва същността на понятието „ръководство“. Обяснява ролята на мениджъра в организацията. Обяснява ролята на лидера в организацията. Определя различията между мениджъра и лидера	18
5. Описва същността на процеса на управление на човешките ресурси в организацията. Обяснява и свързва основните направления на управлението на човешките ресурси – привличане, развитие и поддържане на ефективен персонал в организацията.	18
6. Обяснява обхвата на корпоративната култура и нейните елементи. Илюстрира чрез примери значението на корпоративната култура.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 14/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	2	3	4	5	6
1. Описва същността на мениджмънта и изброява негови общи черти. Изброява и	12	2	2	-	-

обяснява основните функции на мениджмънта.					
2. Описва същността на стила на управление в организацията. Различава и сравнява различните стилове за управление. Илюстрира чрез примери приложимостта на видовете стил.	16	2	1	-	1
3. Описва, обяснява и свързва принципите, методите и технологията на управление в организацията.	16	1	2	1	-
4. Описва същността на понятието „ръководство“. Обяснява ролите на мениджъра в организацията. Обяснява ролята на лидера в организацията. Определя различията между мениджъра и лидера	18	1	2	-	1
5. Описва същността на процеса на управление на човешките ресурси в организацията. Обяснява и свързва основните направления на управлението на човешките ресурси – привличане, развитие и поддържане на ефективен персонал в организацията.	18	2	2	1	-
6. Обяснява обхвата на корпоративната култура и нейните елементи. Илюстрира чрез примери значението на корпоративната култура.	20	-	1	-	2
Общ брой задачи:	24	8	10	2	4
Общ брой точки:	100	16	40	12	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 15: Организиране и организационни структури на управление

Същност на функцията на мениджмънта „организиране“ и на организационната структура на управление. Хоризонтална и вертикална структура на управление на организацията. Традиционни и съвременни организационни структури на управление. Организационна структура на управление на търговската банка.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Описва същността на функцията на мениджмънта „организиране“. Изброява и обяснява принципите за организиране на дейността. Различава проблеми за решаване при изграждане на ефективна организация на дейността.	16

2. Описва същността на организационната структура на управлението. Обяснява характеристики на организационната структура на управление. Обобщава процеса на изграждане на организационната структура на управление.	18
3. Изброява и обяснява различни организационни структури на управление – хоризонтална и вертикална, традиционни и съвременни. Представя структурите.	20
4. Сравнява видовете организационни структури на управление като открива и описва техните предимства и недостатъци.	16
5. Обяснява особеностите на организационната структура на управление на търговската банката. Изброява управленията и дирекциите в търговската банка и свързва изпълняваните от тях дейности.	16
6. Определя организационната структура на управление на търговската банка и открива връзката между отделните звена.	14
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 15/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Описва същността на функцията на мениджмънта „организиране“. Изброява и обяснява принципите за организиране на дейността. Различава проблеми за решаване при изграждане на ефективна организация на дейността.	16	2	3	-	-
2. Описва същността на организационната структура на управлението. Обяснява характеристики на организационната структура на управление. Обобщава процеса на изграждане на организационната структура на управление.	18	1	2	-	1
3. Изброява и обяснява различни организационни структури на управление – хоризонтална и вертикална, традиционни и съвременни. Представя структурите.	20	2	2	-	1
4. Сравнява видовете организационни структури на управление като открива и описва техните предимства и недостатъци.	16	1	2	1	-
5. Обяснява особеностите на организационната структура на управление на търговската банката. Изброява управленията и дирекциите в	16	1	2	1	-

търговската банка и свързва изпълняваните от тях дейности.					
б. Определя организационната структура на управление на търговската банка и открива връзката между отделните звена.	14	-	-	1	1
Общ брой задачи:	24	7	11	3	3
Общ брой точки:	100	14	44	18	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 16: Разходи на предприятието

Същност и видове разходи в предприятието. Отчитане на разходите по икономически елементи – документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания. Разходи за текущ и бъдещи периоди. Отчитане на разходите за дейността, финансовите и извънредните разходи – документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Дефинира и изброява видовете разходи съобразно възприетите класификации.	8
2. Дефинира и различава разходите за текущ и бъдещи периоди.	20
3. Обяснява отчитането на разходите по икономически елементи.	12
4. Дефинира и обяснява отчитането на разходите за дейността, финансовите и извънредните разходи.	16
5. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	20
6. Илюстрира счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на разходите.	24
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 16/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира и изброява видовете разходи съобразно възприетите класификации.	8	4	-	-	-
2. Дефинира и различава разходите за текущ и бъдещи периоди.	20	2	-	-	2
3. Обяснява отчитането на разходите по икономически елементи.	12	-	3	-	-
4. Дефинира и обяснява отчитането на разходите за дейността, финансовите и извънредните разходи.	16	2	3	-	-
5. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	20	1	3	1	-
6. Илюстрира счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на разходите.	24	-	-	-	3
Общ брой задачи:	24	9	9	1	5
Общ брой точки:	100	18	36	6	40
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 17: Приходи на предприятието

Същност и видове приходи в предприятието. Приходи за текущ и бъдещи периоди. Отчитане на приходите от дейността, финансовите и извънредните приходи – документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Изброява и обяснява видовете приходи в предприятието.	16
2. Дефинира и различава приходите за текущ и бъдещи периоди.	20
3. Обяснява приходите от дейността, финансовите и извънредните приходи.	12
4. Обяснява приключването на приходите.	12

5. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	16
6. Илюстрира счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на приходите.	24
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 17/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Изброява и обяснява видовете приходи в предприятието.	16	2	3	-	-
2. Дефинира и различава приходите за текущ и бъдещи периоди.	20	2	-	-	2
3. Обяснява приходите от дейността, финансовите и извънредните приходи.	12	-	3	-	-
4. Обяснява приключването на приходите.	12	-	3	-	-
5. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	16	3	1	1	-
6. Илюстрира счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на приходите.	24	-	-	-	3
Общ брой задачи:	23	7	10	1	5
Общ брой точки:	100	14	40	6	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 18: Собствен и привлечен капитал на търговска банка

Същност и източници за формиране на собствен капитал на търговска банка – основен капитал, резерви, финансов резултат. Същност и източници за формиране на привлечен капитал на търговска банка. Отчитане на собствен и привлечен капитал на търговската банка – документи, счетоводни сметки и счетоводни записвания.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18		Максимален брой точки
1. Дефинира понятието капитал на търговска банка, изброява и обяснява източниците за формиране на собствения и привлечен капитал на банката.		20
2. Изброява и обяснява счетоводните документи, които са основания за отчитане на собствения и привлечения капитал на търговска банка.		20
3. Обобщава характера на счетоводните сметки за отчитане на собствения капитал.		16
4. Обобщава характера на счетоводните сметки за отчитане на привлечения капитал.		16
5. Демонстрира и определя счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на собствения капитал.		14
6. Демонстрира и определя счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на привлечения капитал.		14
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 18/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието капитал на търговска банка, изброява и обяснява източниците за формиране на собствения и привлечен капитал на банката.	20	6	2	-	-
2. Изброява и обяснява счетоводните документи, които са основания за отчитане на собствения и привлечения капитал на търговска банка.	20	4	3	-	-
3. Обобщава характера на счетоводните сметки за отчитане на собствения капитал.	16	-	-	-	2
4. Обобщава характера на счетоводните сметки за отчитане на привлечения капитал.	16	-	-	-	2
5. Демонстрира и определя счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на собствения капитал.	14	-	-	1	1
6. Демонстрира и определя счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на привлечения капитал.	14	-	-	1	1
Общ брой задачи:	23	10	5	2	6

Общ брой точки:	100	20	20	12	48
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

2. Критерии и показатели за оценка на дипломния проект и неговата защита

(Попълва се индивидуално от председателя и членовете на комисията)

<i>Критерии и показатели за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки за показателите</i>	<i>Максимален брой точки за критерия</i>
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект		20
1.1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4	
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7	
1.3. използване на подходящи изследователски методи	4	
1.4. стил и оформяне на дипломния проект (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5	
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати		20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10	
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6	
2.3. задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4	
3. Представяне на дипломния проект		20
3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5	
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация; б) графични материали; в) практически резултати; г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10	
3.3. умения за презентиране	5	

4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за защита на дипломен проект		30
4.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10	
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10	
4.3. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10	
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност		10
5.1. правилно използване на професионалната терминология	5	
5.2. ясен изказ и обща езикова грамотност	5	
Общ брой точки	Максимален бр. точки 100	Максимален бр. точки 100

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание по практика съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Тема: Издаване на банкова кредитна карта на физически лица

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

- Да се определят 20 точки – част от общите условия за ползване на услугата посочена в темата на индивидуалното задание, с които специалист продажби в банка да запознае клиент при провеждане на предоговорна консултация.
- Да се определят процедурите и операциите при спазване на технологичната им последователност, които банковият служител извършва в процеса на работа.

- Да се формулират 10 въпроса, които да бъдат зададени от банков служител на клиент в предварителен разговор свързан с ползване на услугата.
- Да се попълнят образци от банкови документи за ползване на услугата посочена в темата на индивидуалното задание, като се импровизира при вписване на личните данни на клиента. Данните на банковия служител да съответстват на данните на лицето, което изпълнява индивидуалното задание.
- Да се определи нормативната уредба и да се спазят нормативните изисквания и стандарти при определяне на процедурите и съставяне на документите.
- Като се използват опциите и възможностите на компютъра да се изготви проект на флаер за рекламиране на банковата услуга. Флаерът да съдържа: рекламно изображение, рекламно послание и текст подходящ за услугата.
- Изпълнението на всички поставени задачи да съответства на зададените параметри и темата посочена в индивидуалното задание.
- Изпитните материали да бъдат изготвени във формат: А4, брой редове в стр.: 30, брой на знаците: 60 знака в ред, шрифт: Times New Roman 12 и да бъдат разпечатани двустранно на хартиен носител.

2. Критерии за оценяване

Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
1.1. Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд 1.2. Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място 1.3. Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2) .		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Планира ефективно работния процес	2	
2.2. Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2	

2.3. Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3	
3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите, условията и и предписанията свързани с индивидуалното задание	2	
4. Правилно попълване на документи и формулиране на въпроси за разговор с клиент съобразно конкретното индивидуално задание		20
4.1. Правилно подбира и попълва документи в съответствие с различните категории клиенти и съобразно изпитното задание	10	
4.2. Целесъобразно формулира и подбира въпроси свързани с предоговорна консултация и разговор с клиент в съответствие с категориите клиенти и съобразно изпитното задание	10	
5. Спазване на технологичната последователност на банковите операции и процедури и използване на офис техника според индивидуалното задание		20
5.1. Самостоятелно определя банковите операции и процедури в тяхната последователност съобразно изпитното задание	10	
5.2. Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на банковите операции и използва офис-техника в процеса на работа съобразно изпитното задание	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното задание		50
6.1. Всяка завършена банкова дейност съответства на изискванията на съответната технология	20	
6.2. Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
Общ брой точки:	100	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалността код 3430101 „Банково дело“, професия код 343010 „Финансист“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимален брой 100 точки;
- част по практика на професията – максимален брой 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията+ $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Миленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд. Учебно помагало за задължителна професионална подготовка. Нови знания, 2003.
2. Лалева, Ц. Обща икономическа теория, изд. Мартилен, 2017 г.
3. Спасов, Тр. Микроикономика и Макроикономика, изд. Нова звезда, 2007 г.
4. Кънев, М. Микроикономика и Макроикономика, изд. Мартилен, 2008 г.
5. Йорданова, Ем. Сборник - задачи, казуси и упражнения, изд. Мартилен, 2000г.
6. Петров, Л. Обща теория на счетоводната отчетност, изд. Мартилен, 2011 г.
7. Павлова, Св. Счетоводство на предприятието, изд. Мартилен, 2013 г.
8. Стамберова, Й. и Костадинова, Б. Счетоводство. Сборник с решени задачи, изд. Мартилен, 2016 г.
9. Меразчиев, В. и Баташки, Г. Банково счетоводство, изд. Свищов, 2010 г.
10. Фесчиян, Д., Башева, С. и Колектив Банково счетоводство, ИК - УНСС, София, 2018 г.
11. Колектив, Банково счетоводство, кратък курс – записки, изд. Мартилен, 2010 г.

12. Стамберова, Й. Сборник по банково счетоводство“, изд. Мартилен, 2018 г.
13. Михайлов, Е. Банков маркетинг, изд. Свищов, 2000 г.
14. Щерев, Н. Маркетинг , изд. Мартилен, 2016 г.
15. Георгиева, М. и Каменарова, М. Методично ръководство по статистика и приложение на SPSS, изд. Мартилен, 2014 г.
16. Радков, Р. и Манчева, Д. Банково дело, изд. Мартилен, 2013 г.
17. Манчева, Д. и Стоянова, Д. Сборник документи по банково дело – учебна банка и учебна практика за 11 и 12 клас, изд. Мартилен, 2012 г.
18. Вачков, Ст., Владимирова, Т. и Колектив Финанси, изд. Мартилен, 2011 г.
19. Миткова, Т. и Бинева, Д. Финанси - публични и корпоративни, изд. Мартилен, 2017 г
20. Дончев, Д. Мениджмънт/Оперативен мениджмънт, изд. Мартилен, 2016 г.
21. Тодоров, К. Предприемачество и мениджмънт, изд. Мартилен, 2015 г.
22. Кузманова, М. и Александрова, М. Мениджмънт, изд. Везни-4, 2018 г.
23. Нормативни актове
24. Сайтове на БНБ, търговски банки, други финансови и нефинансови институции
25. Друга литература по преценка на преподавателя

VII. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Даниела Манчева – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
2. Диана Стоянова – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София

Консултанти:

1. Рилка Георгиева – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
2. Светозара Симеонова – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
3. Саша Спасова – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
4. Антония Йонкова – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
5. Ирена Ортакчийска – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
6. Росица Маринова – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
7. Райко Иванов – Национална търговско-банкова гимназия, гр. София
8. Йорданка Арабаджийска, Национална търговска гимназия, гр. Пловдив

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Изпитен билет – част по теория на професията

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код код 343010 „Финансист“

специалност код 3430101 „Банково дело“

Изпитен билет №9

Изпитна тема № 9: Кредитна дейност на търговската банка

Същност на банковия кредит. Класификация на банковите кредити. Условия, процедури и документи за отпускане на банков кредит. Анализ на кредитоспособността. Сключване на кредитна сделка и контрол върху нейното изпълнение.

(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

2. Индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код код 343010 „Финансист“

специалност код 3430101 „Банково дело“

Индивидуално задание № 1

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Тема: Издаване на банкова кредитна карта на физически лица

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

- Да се определят 20 точки – част от общите условия за ползване на услугата посочена в темата на индивидуалното задание, с които специалист продажби в банка да запознае клиент при провеждане на предоговорна консултация.
- Да се определят процедурите и операциите при спазване на технологичната им последователност, които банковият служител извършва в процеса на работа.
- Да се формулират 10 въпроса, които да бъдат зададени от банков служител на клиент в предварителен разговор свързан с ползване на услугата.
- Да се попълнят образци от банкови документи за ползване на услугата посочена в темата на индивидуалното задание, като се импровизира при вписване на личните данни на клиента. Данните на банковия служител да съответстват на данните на лицето, което изпълнява индивидуалното задание.
- Да се определи нормативната уредба и да се спазят нормативните изисквания и стандарти при определяне на процедурите и съставяне на документите.

А) Примерно указание за работа

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професия „Финансист“, специалност „Банково дело“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак **X**, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, отбелязан със знака **X**.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди, да посочите някой отговор за верен.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Б) Методически указания за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част теория на професията, за разработването и оценяването на писмения тест:

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

а) Таксономия на Блум— равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира

II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
IV. Анализ	Разкриване на взаимовръзки, зависимости, тенденции и формулиране на изводи и заключения	Разделя, подразделя, диференцира, различава, представя графично, определя, илюстрира, прави заключения и изводи, обобщава, избира, разделя, подразделя

б) Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 9

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4, 5, 6

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието банков кредит и обяснява същността на кредитната дейност.	10	1	2	-	-
2. Класифицира (разделя и подразделя според различни признаци) видовете банкови кредити и обяснява техните особености.	16	-	2	-	1
3. Описва съдържанието на общите условията за отпускане на банков кредит, в т.ч. и видовете обезпечения. Дефинира понятието лихва и дава примери за факторите, които оказват влияние върху лихвата по кредитите.	8	2	1	-	-
4. Определя документите, изброява и обяснява процедурите за предоставяне на банков кредит на физически и юридически лица. Свързва документи с процедурите за кредитиране в тяхната последователност.	24	1	2	1	1

5. Изброява и обяснява процедурите на кредитния процес, свързани с анализа на кредитоспособността на кредитоискателя. Свързва документи предоставени от физически и юридически лица с анализа на кредитоспособността.	16	1	2	1	-
6. Определя документите, обяснява процедурите при сключване на кредитна сделка и контрол върху нейното изпълнение. Описва формата и съдържанието на договора за кредит и прави изводи за неговото значение.	26	1	2	-	2
Общ брой задачи:	23	6	11	2	4
Общ брой точки:	100	12	44	12	32

в) Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза, или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно.

Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете вида обезпечение на банков кредит, при което се обособява тежест върху жилище, земя, оборудване или други недвижим имот:

- а) поръчителство
- б) залог върху вземане
- в) залог върху вещ
- г) ипотека
- д) гаранция

Еталон на верния отговор: г)

Ключ за оценяване:

Отговор г) – 2 точки

макс. 2 т.

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

В лявата колона са основните етапи на кредитиране, а в дясната са технологичните операции и процедури. Намерете съответствието между тях, като на означените с кръгчета места в дясната колона запишете съответното число от лявата колона:

1. Подготовка за кредит	☐	Оценка на риска
2. Анализ на кредитоспособността	☐	Подписване на договор
3. Сключване на кредитна сделка и контрол върху нейното изпълнение	☐	Откриване на заемна сметка
	☐	Консултиране на клиент
	☐	Оценка на обезпечението
	☐	Проучване на финансово състояние
	☐	Регистриране на искане за кредит
	☐	Изготвяне на становище от експерт

макс. 4 т.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

1. Подготовка за кредит	☐	Оценка на риска – 0,5 т.
2. Анализ на кредитоспособността	☐	Подписване на договор – 0,5 т.
3. Сключване на кредитна сделка и контрол върху нейното изпълнение	☐	Откриване на заемна сметка – 0,5 т.
	☐	Консултиране на клиент – 0,5 т.
	☐	Оценка на обезпечението – 0,5 т.
	☐	Проучване на финансово състояние – 0,5 т.
	☐	Регистриране на искане за кредит – 0,5 т.
	☐	Изготвяне на становище от експерт – 0,5 т.

Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Номерирайте документите за кредит предоставени от юридически лица и документите изготвени от кредитния специалист по реда на изпълнение на технологичните процедури и операции за които се отнасят:

- Анализ на финансовите отчети на предприятието
- Попълване на искане за кредит
- Подписване на договор за кредит
- Изготвяне на доклад от кредитен експерт
- Вписване на обезпечение в Регистър на особените залози
- Оформяне на кредитно досие на клиент

Еталон на верния отговор:

макс. 6 т.

- 2 Анализ на финансовите отчети на предприятието
- 1 Попълване на искане за кредит
- 4 Подписване на договор за кредит
- 3 Изготвяне на доклад от кредитен експерт
- 5 Вписване на обезпечение в Регистър на особените залози
- 6 Оформяне на кредитно досие на клиент

Ключ за оценяване:

- Пълен и верен отговор по еталон – 6 точки
- При 4 верни и 2 грешни отговора – 4 точки
- При всички останали случаи – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Анализ“

Направете анализ на данните в кредитния профил и посочете правилното решение за предоставяне на банков кредит:

Кредитен профил: Госпожа Георгиева е на 55 години и през последните десет години работи на безсрочен трудов договор в хранителен магазин като касиер. Получава месечно трудово възнаграждение от 1200 лв. и е вдовица (без деца до 18 годишна възраст). Няма други текущи задължения към банки, държавата и други лица. Собственик е на етаж от къща, 100 кв.м.

Параметри на искания кредит: Цел на кредита: саниране и ремонт на жилище; Сума на кредита: 10 000 лв.; Начин на усвояване: изцяло и наведнъж; Начин на погасяване на кредита: на равни месечни вноски.

- а) Ипотечен кредит със срок на изплащане 60 месеца и погасителна месечна вноска (главница от 200 лв.). Плащане на антиципативна лихва и ГПР.
- б) Овърдрафт кредит със срок на договора 12 месеца и възможност за автоматично подновяване на договора за кредит в края на всяка календарна година, погасителна месечна вноска (главница от 200 лв.+ лихва). ГПР се начислява и изплаща отделно.
- в) Потребителски кредит със срок на изплащане 50 месеца и погасителна месечна вноска (главница от 200 лв.+ лихва). ГПР се начислява и изплаща отделно.
- г) Банката не трябва да отпусква кредит за лице с този кредитен профил.

Еталон на верния отговор: в)

Ключ за оценяване:

При посочен отговор в) – 8 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

При всички останали отговори – 0 точки

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

Всеки член на комисията при оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

4. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код код 343010 „Финансист“

специалност код 3430101 „Банково дело“

На ученик/ученичка от клас

(трите имена на ученика)

Тема: Потребителски кредити

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

А. Изисквания за съдържание на дипломен проект

Дипломният проект се разработва в следните структурни единици: титулна страница, съдържание, увод (въведение), основна част, заключение, списък на използваната литература и приложения.

Б. Изисквания за оформяне и предаване на дипломен проект

Дипломният проект се оформя във формат: А4, брой редове в стр.: 30, брой на знаците: 60 знака в ред, общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака, шрифт: Times New Roman 12, обем не по-малък от 30 страници разпечатани едностранно на хартиен носител. При оформяне на проекта да се използват фигури, таблици, графики, диаграми и други подходящи средства за онагледяване на съдържанието.

Дипломният проект се предава в определения от изпитната комисия срок.

В. Указания и инструкции за разработване и изпълнение на дипломен проект

1. Титулна страница. Посочва се наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консуланта.

2. Съдържание. Посочва се на коя страница започват съответните раздели, параграфи и подпараграфи на отделните структурни единици в дипломния проект. Номерацията на страниците започва от увода.

3. Увод (въведение). Уводът съдържа кратко въведение по темата, кратко описание на поставените основни цели и очаквани резултати, аргументация на ползата от разработването на дипломния проект.

4. Основна част. Разработва се в две отделни части – теоретична и практическа.

4.1. Съдържание на теоретичната част на дипломния проект

- Формулиране на теза (основно твърдение), която поставя идея или проблем по темата на проекта;

- Формулиране на обекта и предмета на темата на дипломния проект;
- Формулиране на целта на дипломния проект и задачите, които трябва да се решат;
- Описание и анализ на известните решения по темата, като се цитират използвани литературни източници;
- Обзор на основните понятия, особености, процеси, процедури и документи по темата на проекта;
- Обзор на основните понятия, процеси и инструменти използвани в практическата част на проекта.

4.2. Съдържание на практическата част на дипломния проект

Практическата част на дипломния проект е свързана с извършване на маркетингово изследване. Въз основа на получените резултати и направените анализи се изготвят предложения за решаване на поставения в дипломния проект проблем (реализиране на идея). Предложенията трябва да са задълбочени, обосновани и формулирани ясно, да решават поставените в изследването цели и задачи и да водят до убедителна защита на поставената теза в дипломния проект.

1) Планиране на маркетингово проучване

- Определяне на маркетингов проблем, обекти, цели, задачи и обхват на изследването;
- Избор на източници, методи и средствата за набиране, регистриране и обработка на информацията;
- Разработване на план на проучването – посочват се изследователските дейности за събирането на данни и информация, и се определят сроковете за тяхното изпълнение;
- Разработване на система от показатели за събиране и анализ на данни и информация;
- Планиране на извадката на проучването и определяне методите за контакт (при използване на методи за изучаване на мнението на потребителите).

2) Извършване на маркетингово проучване и представяне на резултатите от него

- Събиране на информация за услугата посочена в темата на проекта от сайта на реална банка;
- Събиране на информация от потребители за техните мотиви да ползват посочената в темата услуга;
- Събиране на данни за факторите на обкръжаващата среда, влияещи върху пазара на услугата;
- Изготвяне на формуляри и отразяване в тях на събраните от проучването данни и информация;
- Обработка на информацията и представяне на резултатите от направеното проучване.

3) Анализ и оценка на резултатите от маркетинговото проучване.

4) Сегментиране, определяне на целевия пазар и позициониране на банковата услуга.

5) Изготвяне на предложения за разработване на елементи от маркетингова стратегия.

Например: предложения за продуктово разнообразие, атрактивни наименования на услугата, банков пакет, цена и промоции, текстове за писма до клиенти, рекламни послания и изображения, визия на рекламна брошура, съдържание на реклама в медия и др.

6) Разработване на материали, свързани с реализиране на описаните предложения за маркетинговата стратегия. Например изготвяне на специфични условия за услугата, страници от банкова тарифа с предложената нова цена на услугата, проект на писмо до клиент с оферта и включена промоция за услугата, проект на рекламна брошура, проект на съобщение за реклама в медия и др.

7) Разработване на организационно-управленски план – описват се дейностите за практическо приложение на дипломния проект, разпределят се отговорностите по работни позиции в банката, съставя се график на времето: начало, продължителност и край за изпълнение на заложените в проекта дейности.

- 8) Правно осигуряване. Посочват се нормативните актове, свързани с приложението на проекта.
- 9) Разработване на финансов план и финансови прогнози
- Определяне на източниците за финансово осигуряване на дейностите посочени в практическата част на дипломния проект и реализиране на новите предложения;
 - Определяне на разходите, свързани с практическото реализиране на проекта;
 - Калкулиране на възможните разходи и очаквани приходи, свързани с реализиране на проекта и пласиране на подобрената услуга, определяне на нейната оптимална цена.
 - Разработване на варианти за финансови прогнози за реализиране на продажбите при оптимистичен, реалистичен и песимистичен вариант;
 - Изчисляване на показатели за рентабилност, ефективност и възвращаемост на инвестицията.
 - Анализирание на финансовите резултати.
- 10) Обобщение – посочват се приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени и могат практически да се реализират.

5. Заключение. Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение. В него накратко се синтезират основните резултати и препоръки, които могат да бъдат с теоретична и практическа насоченост. Изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза.

6. Списък с използваната литература. Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

7. Приложения. Приложенията съдържат документация и материали, които не са намерили място в текста или за по-добра прегледност и подредба. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации

.....

.....

.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:

(име, фамилия)

(подпис)

Ръководител-консултант:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището)

5. Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект

A. Съдържание на дипломния проект:

Оформяне на дипломния проект в следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Съдържание – Посочва се на коя страница започват съответните раздели, параграфи и подпараграфи на отделните структурни единици в дипломния проект. Номерацията на страниците започва от увода.

Уводът (въведение) съдържа кратко въведение по темата и описание на поставените основни цели и очаквани резултати, аргументация на ползата от разработването на дипломния проект.

Основна част – Разработва се в две части: теоретична и практическа част.

В теоретичната част се формулират: тезата (основно твърдение, което поставя проблем или идея по темата на проекта); обекта и предмета на темата; целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Прави се кратко описание и анализ на известните решения по темата, като се цитират съответните литературни източници. Прави се обзор на основните понятия, процеси, процедури и документи по темата и използваните изследователски методи и инструментариум.

Практическата част на дипломния проект е свързана с извършване на изследване. Въз основа на получените резултати и направените анализи се изготвят предложения за решаване на поставения в дипломния проект проблем или идея. Предложенията трябва да са задълбочени, обосновани и формулирани ясно, да решават поставените в изследването цели и задачи, и да водят до убедителна защита на поставената теза в теоретичната част на проекта. Като обобщение се посочват приносите на дипломния

проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение. В него накратко се синтезират основните резултати и препоръки, които могат да бъдат с теоретична и практическа насоченост. Изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до защита на поставената теза.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста или за по-добра прегледност и подредба. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Б. Оформяне на дипломния проект

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред

Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

5. Рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Специалност	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие с изискванията за структура и съдържание на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Спазване на минималния обем на дипломния проект		
Съответствие между тема и съдържание на дипломния проект		
Спазване на указанията и инструкциите за разработване на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости на дипломния проект	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....
..... да бъде допуснат/а до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект - част по теория на професията.

.....20... г.

Рецензент:

Гр./с.....

(име и фамилия)